

Över 300 professionella involverades i utarbetandet av nationella indikatorer för utveckling av patient- och klientsäkerheten

Ett indikatorsystem har utvecklats för bedömning av patient- och klientsäkerheten i Finland. Det har varit svårt att jämföra och bedöma säkerheten då de nuvarande indikatorerna och metoderna har varit oenhetliga.

Text: Maria Virkki,
VN TEAS-projektchef,
Klient- och
patientsäkerhetscentret

Inom TEAS-projektet om patient- och klient-säkerhetens lägesbild och uppföljningsförfaranden, som inleddes våren 2020, har vi sammanställt nationella indikatorer som kan användas för benchmarking inom social- och hälsovårdsorganisationer. Projektets slutrapport publicerades den 26 november 2021.

Indikatorsystemet innehåller över tvåhundra indikatorer, som indelades i tre kategorier:

- **Checklisteindikatorerna** är avsedda för att kontrollera att organisationens patient- och klientsäkerhetsstrukturer och ledningspraxis följer rekommendationerna.
- **Heta linjen-indikatorerna** beskriver allvarliga säkerhetsavvikelser. De är till störst nytta för organisationen, om de omedelbart ger upphov till korrigerande och förebyggande åtgärder.
- **De kvantitativa jämförelseindikatorerna** innefattar de mest centrala indikatorerna som alla organisationer bör följa med och med vilka den nationella jämförelsen kunde inledas.

Det föreslås att en mindre helhet av indikatorer införs först, och en stor del av dessa används redan inom social- och hälsovårdsorganisationerna.

Ett stort antal experter medverkade

I datainsamlingen för projektet involverades över trehundra personer och rapporten skrevs av femton experter inom området. Vid sammanställningen och valideringen av indikatorsystemet hördes ett stort antal sakkunniga inom patient- och klientsäkerhet, tillsynsmyndigheter och ledande personer inom social- och hälsovårdsorganisationer.

För socialvårdens del omfattade projektet endast dygnetrunttjänster. Det finns betydligt mindre forskningsdata att tillgå om klientsäkerhet än om patientsäkerhet. Indikatorerna för socialvården bör kompletteras senare.

Skyldigheten att följa upp patient- och klientsäkerheten bör utökas

Uppföljningsskyldigheten och myndighetstillsynen har stor betydelse inom andra säkerhetskritiska branscher, såsom luftfarten och kärnkraften. Systematiska säkerhetsledningssystem bör införas även inom social- och hälsovården. För att kunna bygga upp en säker arbetsmiljö och arbetskultur

Maria Virkki

måste ledarna ha kunskap om och intresse för säkerhetsarbetet.

Uppföljningen har anknytning till ett faktabaserat ledarskap

På både nationell nivå och organisationsnivå bör tillräckliga resurser reserveras för ibruktageandet och användningen av indikatorerna samt för den utveckling som görs utifrån resultaten. Fastställandet av de nationella indikatorerna och de utgångsdata som behövs för att beräkna dem samt utvecklingen av indikatorer bör inledas centraliserat. På regional nivå och enhetsnivå lönar det sig att introducera indikatorsystemet via frivillig benchmarking.

Uppföljningen av patient- och klientsäkerheten sammanhänger med ett faktabaserat ledarskap, som kan utvecklas endast om rutinerna förändras. Dessutom krävs investeringar i IT-infrastrukturen, så att insamlingen av de data som krävs för indikatorerna kan automatiseras. Patient- och klientsäkerhetsindikatorerna bör samordnas med det övriga faktabaserade ledarskapet. ○

I projektet, som leddes av Vasa sjukvårdsdistrikt, ingick även Institutet för hälsa och välfärd, NHG Finland, Egentliga Finlands sjukvårdsdistrikt och Auria datatjänster.

Slutrapporten från projektet finns på Klient- och patientsäkerhetscentrets webbplats.

www.klientochpatientsakerhetscentret.fi